

La nova cara de Catalunya

El multiculturalisme no hauria de ser divisió, sinó diversitat en el respecte a uns valors comuns

IRENE BOADA, periodista i filòloga

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4 de novembre del 2010

Els anys 70, quan jo tenia pocs anys, pràcticament tota la gent tenia el mateix aspecte. Recordo quan, anant a l'escola pel passeig de Gràcia, ens aturàvem a veure algun turista admirant edificis de Gaudí, llavors bruts i ignorats per nosaltres, i l'arribàvem a assenyalar amb el dit. Aquesta situació d'aïllament en què molts vam créixer i vam desenvolupar el nostre pensament primerenc es va allargar durant unes dècades. Mentrestant, nord enllà, «on diuen que la gent és neta, i noble, culta, rica i feliç», com deia Espriu, les societats esdevenien multiculturals com ho eren les nord-americanes, especialment el Canadà. ¿Qui llavors m'anava a dir a mi que el meu fill aniria a una escola, al mateix Eixample, on hi ha més d'una trentena de nacionalitats?

En els països més desenvolupats econòmicament sovint l'èxit ha anat lligat al mestissatge. Per posar alguns exemples, un dels millors cantants que ha produït el rock britànic, Freddie Mercury, va néixer i va créixer a l'Índia, de pares parsis i, en el mateix univers musical, George Michael és fill de pare grec. Els millors intel·lectuals francesos no són nascuts ni criats a França. Albert Camus (criat per la seva àvia menorquina), Jacques Derrida i Louis Althusser van néixer i van ser criats a Algèria, mentre que Julia Kristeva era búlgara. Isabelle Adjani, filla d'algerià i alemanya, i Serge Gainsbourg, l'autor d'aquella cançó tan francesa, *Je t'aime, moi non plus*, no era francès, era rus.

Qui viu i treballa a Catalunya és català, va definir Jordi Pujol ben al començament del seu mandat. En només 10 anys han arribat a Catalunya més d'un milió d'immigrants. L'any 1999 la immigració representava només el 2% dels catalans, mentre que al 2009 ja arribava al 16% i no hem tingut grans problemes gràcies a bones iniciatives com el Pacte Nacional i la llei d'acollida, pioneres i que han arribat a ser referents europeus. Abans de la crisi es calculava que Europa necessitaria uns 40 milions d'immigrants, en els propers 40 anys, i Catalunya un milió més, en els propers 10 anys. Ens convé, doncs, encetar una fase de redefinició com a societat multicultural, que és com seran pràcticament totes les societats en el món obert d'avui.

La nova identitat catalana hauria d'estar basada en el reconeixement d'uns valors comuns: l'aprofundiment de la democràcia, el respecte per les nostres lleis, garantia d'igualtat de tracte per a tothom, de drets i deures, els valors de solidaritat, pau, convivència, tolerància. És obvi que a les nostres societats europees no hi ha d'haver espai per a les mutilacions femenines o els matrimonis forçosos. D'altra banda, si hi ha mesquites que no deixen entrar-hi dones, cal veure la manera com es pot solucionar el problema. Igualment, volem un respecte col·lectiu per al nostre país, per la nostra llengua i per la nostra herència. De fet, el català, com ho és el francès al Quebec, és un element molt útil per a la integració.

A més d'una definició clara basada en aquests principis, necessitem més legislació antidiscriminatòria. Per exemple, no és normal que dels 510 candidats per Barcelona en aquestes eleccions, només 10 representin aquests nous catalans i només dos tinguin possibilitats reals. Un altre exemple de discriminació seria la passivitat del Govern davant la

prostitució, que podria ser deguda al fet que les víctimes del comerç de dones són sovint estrangeres. És fonamental que protegim el benestar de les dones independentment dels seus orígens, especialment les menors d'edat. En el món de la comunicació, necessitem més gent de diferents ètnies i cultures als mitjans de comunicació perquè esdevinguin veritablement plurals. No menys important, necessitem eliminar expressions discriminatòries en les nostres converses, en el nostre llenguatge i aquesta educació mínima hem de procurar que s'estengui a tothom.

El multiculturalisme no hauria de ser divisió, sinó diversitat en el respecte a uns valors comuns. Tindrem èxit si som capaços de parlar de les nostres angoixes i pors en l'esdevenir de la nostra convivència, però mai amb atacs que puguin ofendre algú. Convindria construir una idea col·lectiva d'agraïment per l'aportació que fan els immigrants. Londres és una de les ciutats més admirades pel seu mestissatge, en un país on actualment és més britànic el curri que el *fish & chips*. Barcelona també pot ser un model de convivència. Per arribar-hi, necessitem més afirmacions de pluralitat, també de les més altes esferes, per exemple del rei Joan Carles. Ja fa gairebé una dècada que la reina d'Anglaterra parla de «la nostra rica, multicultural i multireligiosa societat». Una Espanya veritablement multicultural, educada en el respecte per les minories, podria solucionar el problema intern d'encaix. Una Espanya que accepti la seva diversitat i que no vegi com un *problema* ni immigrants ni catalans. La immigració s'hauria de veure com una oportunitat mútua i no pas com una amenaça. Hauríem de ser capaços de proveir esperança, ganes de prosperar i que la nova Catalunya sigui la suma de tots, una suma d'entusiasmes que s'encomanen mútuament.